

ním čili nic, spadá toliko do oboru práva soukromého, a jednati a rozhodovati o takovýchto otázkách jsou příslušnými toliko soudy, nikoliv úřady samosprávné.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dle jedině směřodátné žalobní prosby domáhá se žalobkyně vydání rozsudku, že jí jako reprezentantce veřejnosti přísluší právo služebnosti jízdy a chůze mlýnem (po stavební parcele), žalovaným nesporně vlastnický patřícím, jakožto po cestě veřejné, tvrdíc, že práva toho k této cestě jakožto cestě veřejné nabyta jako reprezentantka veřejnosti více než třicetiletým užíváním se strany veškeré veřejnosti, že služebnost tu nelze omeziti pouze na občany v B., nýbrž že cesta musí zůstat vyhrazena k užívání komukoliv. Z těchto důvodů žalobních jest zřejmo, že, byť i žalobkyně formálně domáhala se snad na žalovaných soukromoprávního uznání zmíněného práva služebnosti jízdy a cesty, že ve skutečnosti jde jí o prohlášení zmíněné cesty za veřejnou. Poněvadž pro posouzení právního nároku, hlavně ohledně otázky příslušnosti, není směřodátnou forma žaloby, nýbrž údaje strany (§ 41 druhý odstavec j. n.) a hlavně účel, jehož chce strana dosáhnouti, jest patrno, že v případě tomto nejde o soukromoprávní služebnost jízdy a chůze, nehledě ani k tomu, že nemůže přece býti ponecháno straně na vůli, by žádání své odívala do formy žaloby, aby dosáhla pořadu práva tam, kde tento jest vyloučen. To platí o celé prosbě žalobní tedy i pokud se týče odstranění rušení služebnosti, neboť to jest jen důsledkem práva, jehož se žalobkyně domáhá. Poněvadž, jak dovoďeno, nejde o služebnost práva soukromého, nýbrž o prohlášení cesty za veřejnou, bylo o dovolacím rekursu žalovaných rozhodnuto tak, jak se stalo.

Čís. 1589.

Přípustnost pořadu práva pro nárok o náhradu škody proti obci, jež opomenula opatřiti uliční vykopávku předepsaným výstražným znamením.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, R I 355/22.)

Žalobce domáhal se na žalovanou obec náhrady škody, jež mu vzešla tím, že vjel v noci s automobilem v ulici žalované obce do otevřené hlubiny, v zemi vykopané, jež nebyla výstražnou svítilnou opatřena, ač žalovaná obec sama kanalizační práce v ulici této prováděla, ale hlubinu neoznačila, ani nedala kontrolovati, zda obecní zřízení konají své povinnosti. Proti žalobě vznesla žalovaná obec námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud první v Praze vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Žalobce opírá svůj nárok zejména o to, že, ač trestní zákon stanoví tresty pro případ nedodržení určitých opatrností v §§ 336 a 422 tr. zák. předepsaných, žalovaná obec nedala uliční stavbu večer osvětliti. Žalovaná obec navrhla odmítnutí žaloby pro nepřipustnost pořadu práva, ježto ve skutečnosti vytýká se obci, že nekonala řádně místní policii uloženou obci v § 28 obecního zřízení. Také soudce jest toho náhledu, že žalobní nárok má hlavní důvod v zanedbání řádného konání místní policie,

v § 28 obecního zřízení obcím uložené, takže předem musilo by dojíti k rozhodnutí příslušného správního úřadu, je-li v tomto případě nějaké zavinění obce, a teprve v kladném případě mohl by soud rozhodovati o výši náhrady. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. **Důvody:** Co jest důvodem žalobního nároku, posouditi dlužno z přednesu žalobce a tu zřejmě jak ze žaloby, tak i z výslovného upozornění žalobce, že nárok svůj neopírá o zanedbání místní policie žalovanou obcí, nýbrž o to, že výstražnou svítilnou neoznačila jámu a vykopávku, vzniklou kanalisačními pracemi, žalovanou obcí prováděnými. Sama žalovaná obec ve své odpovědi líčí věc tak, že, provádějíc ony práce kanalisační, vykopala tam nutný příkop a tuto vykopávku (jámu) předepsanou výstražnou svítilnou také v den nehody opatřiti dala. Žalobce tvrdí proti tomu, že jáma nebyla označena, pokud se týče osvětlena, jak při každé stavbě zákonem trestním jest nařízeno, jest tedy okolnost tato spornou, kdežto o tom, že obec ony kanalisační práce ve své režii provádí, mezi stranami sporu není. Nárok na náhradu škody poroucháním automobilu žalobce odvozován jest tedy z opomenutého postavení výstražné svítilny (§ 380 tr. zák.), kteréžto opomenutí jest proto bezprávním, když po zákonu jest uložena povinnost k pozitivnímu činu (Randa: Náhr. škody, 7. vyd. pozn. 16), i ručí tu obec jako jiný stavebník za škodu tím způsobenou, jsou-li dány ostatní podmínky nároku na náhradu škody z činu nedovoleného. Pro nároky tyto stanoví § 1338 obč. zák. příslušnost řádných soudů, kteréž tedy samostatně posouditi mají mezi jiným i otázku zavinění žalované obce, aniž by vyčkávatí bylo rozhodnutí úřadů správních o tom, zda obec zanedbala místní policii. V žádném případě nemohl by výrok správního úřadu učiniti zbytečným nálezním soudu o právním důvodu nároku tak, že by soudu zbývalo rozhodnutí pouze o výši škody, jak vysloveno jest v odůvodnění napadeného usnesení prvního soudu. Návrhu na přerušení řízení ve smyslu § 190 c. ř. s. žalovaná neučinila a také není nikým tvrzeno, že by tu byl odsuzující trestní rozsudek ve smyslu § 268 c. ř. s., obsahu pro tento spor předurčujícího, pročež není překážky, by soudce civilní ve sporu dále nejednal.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podkladem rozhodnutí o tom, z jakého důvodu se žalobce domáhá náhrady škody v tomto případě, jsou udání žaloby (§ 41 j. n.). Tu pak je ze žaloby patrné a žalobcem při ústním jednání výslovně tvrzeno, že neodvozuje svůj náhradní nárok z veřejnoprávní povinnosti obce udržovati místní policii, nýbrž ze soukromoprávní povinnosti její jako soukromoprávní podnikatelky stavby, jež jako taková nezachovala dotyčné předpisy trestního zákona, vlastně nekontrolovala v tom směru své zřízení, zda konají svou povinnost. Jde tedy o čistě soukromoprávní nárok žalobcův proti obci jako soukromoprávnímu podnikateli staveb ex delicto a nelze proto pochybovatí o tom, že i o důvodu nároku žalobce patří rozhodovati řádným soudům. Otázka, zda a pokud právnická osoba ručí za zavinění, v jejích podnicích sběhlá, není předmětem nynějšího rozhodnutí, ta musí býti řešena ve věci samé.